

PMM

HÖGSKOLEVERKET
National Agency for Higher Education

Stig Forneng
2001-01-12

Ökat antal examina vid universitet och högskolor

Under det senaste året har antalet avlagda examina vid universitet och högskolor ökat med över 6 procent, från 37 500 läsåret 1998/99 till cirka 40 000 läsåret 1999/2000. Det betyder att under nittiotalet har antalet avlagda examina ökat med 35 procent. En del av ökningen är dock att hänföra till dubbelexamination, dvs. samma person avlägger flera examina, t.ex. både kandidat- och magisterexamen. Antalet examinerade personer har ökat med drygt 25 procent under nittiotalet.

Utvecklingen är mycket olikartad för olika examina. De största ökningarna noteras för magisteramina som har ökat med ett knappt tusental under det senaste året - till nästan 7000 avlagda magisteramina under läsåret 1999/2000. Det betyder att det numera är nästan lika vanligt att avlägga magisterexamen, vilken kräver minst fyra års studier, som att avlägga kandidatexamen för vilken krävs tre års studier.

Fler civilingenjörer

Även antalet civilingenjörsexamina fortsätter att öka - till nära 4 000 år 1999/2000. Det betyder att antalet civilingenjörsexamina har ökat med över femtio procent under den senaste tioårsperioden. Även när det gäller den kortare högskoleingenjörsutbildningen fortsätter uppgången av antalet avlagda examina - dock från en relativt låg nivå. Andra större examensgrupper för vilka ökning kan noteras är juris kandidatexamen som för första gången når över 1 000 examinerade. För tioårsperioden innebär det en ökning med fyrtio procent av antalet examinerade jurister

Färre förskollärare

Samtidigt fortsätter minskningen när det gäller barn- och ungdomspedagogisk examen, dvs utbildningen av fritidspedagoger och förskollärare. Totalt var antalet examinerade inom dessa båda grupper drygt 1 700 läsåret 1999/2000. Det är bara hälften så många som för tio år sedan, vilket beror på den kraftiga nedskärningen av förskolläraryrket och fritidspedagogutbildning som har skett sedan början av nittiotalet.

Stor omstrukturering

Parallellt med expansionen av den högre utbildningen under nittiotalet har stora omstruktureringar skett. Flera utbildningar har förlängts, t.ex. sjuksköterske- och förskolläraryrket. Och magisterexamen - en ny fyraårig examen som kräver minst två års studier i huvudämnet - har införts. De examina som avlades läsåret 1999/2000 har därför i många fall ett mer kvalificerat innehåll än de examina som avlades i början av nittiotalet. Läsåret 1990/91 avsåg till exempel 57 procent av de knappt 30 000 examina som då avlades utbildningar som var kortare än tre år. Läsåret 1999/2000 var motsvarande andel åtta procent.

Antalet examina på utbildningar som omfattar minst fyra års studier har tredubblats under nittioalet och antalet examina på utbildningar som omfattar mellan tre och fyra års studier har mer än fördubblats. Det betyder att i genomsnitt har utbildningsinnehållet i examen ökat från drygt tre till nästan fyra års studier under nittioalet. En ökning med nästan ett år i medeltal.

Viss eftersläpning

Som nämndes ovan har antalet individer som avlagt sin första grundexamen vid universitet och högskolor ökat med drygt 25 procent under nittioalet. För att hålla jämna steg med det ökade inflödet av studenter sedan slutet av åttiotalet borde antalet som avlade sin första grundexamen ha ökat med cirka 40 procent. En stor del av denna skillnad förklaras dock av utvecklingen inom ett enda område, förskolläro- och fritidspedagogutbildningen, som i början av nittioalet hade en mycket hög examination, bl.a. genom skapandet av den korta 50-poängsutbildning varmed många som var aktiva inom barnomsorgen kunde uppgradera en tidigare barnskötarutbildning.

Även andra utbildningar som traditionellt har mycket hög examensfrekvens, t.ex. sjuksköterskeutbildningen, har dragits ner i volym under nittioalet, vilket påverkar totalbilden av förhållandet mellan nybörjare och examinerade.

Examengrupp	1990/91	1991/92	1998/99	1999/2000
Kandidatexamen	1 176	1 352	7 959	8 220
Magisterexamen	-	1	5 950	6 745
Barn- och ungdomspedagogisk examen	3 681	4 046	2 046	1 712
Civilingenjörsexamen	2 467	2 768	3 558	3 788
Grundskollärarexamen 1-7	13	752	2 155	1 836
Grundskollärarexamen 4-9	267	235	1 041	1 179
Gymnasielärarexamen	790	953	1 063	1 161
Högskoleingenjörsexamen	976	1 322	1 848	2 251
Juris kandidatexamen	782	793	944	1 066
Läkarexamen	744	715	863	831
Sjuksköterskeexamen	3 599	3 731	3 019	2 992
Socionomexamen	776	776	846	806
Specialpedagogexamen	89	540	450	558
Äldre examina ej motsv generella eller yrkesexamina	8 844	9 042	411	305
	5 377	5 086	5 360	5 727
Totalt	29 581	32 112	37 513	39 177
Därav för första gången examinerade	25 281	27 419	30 267	31 704

Anmärkning 1: Uppgifterna för läsåret 1999/00 avser de examina som hittills har rapporterats till SCB. Mellan 2 och 3 procent av alla examina brukar rapporteras under följande läsår. Antalet avlagda examina för läsåret 1999/00 kan sålunda förväntas nå upp till 40 000 och antalet första gången examinerade till drygt 32 000.

Anmärkning 2: Det låga antalet examinerade på grundskolläraryt utbildning med inriktning mot årskurserna 1-7 (eller motsvarande) läsåret 1990/91 (och viss mån även följande läsår) beror på en omläggning av utbildningen.